

**Úrad pre reguláciu elektronických komunikácií
a poštových služieb
Továrenská 7
828 55 Bratislava 24**

Vec: Pripomienky k zverejnenému návrhu výzvy na predloženie ponúk do výberového konania na vydanie individuálnych povolení na používanie frekvencií z frekvenčného pásma 900 MHz a 2100 MHz formou elektronickej aukcie

Údaje o respondentovi:

Obchodné meno: SWAN, a.s.
Sídlo: Landererova 12, 811 09 Bratislava, Slovenská republika
IČO: 35 680 202

Kontaktná osoba: Ivan Leščák, vedúci odd. regulácie a bezpečnosti
e-mail: ivan.lescak@swan.sk

Spoločnosť SWAN, a. s. (ďalej len „**SWAN**“) predkladá Úradu pre reguláciu elektronických komunikácií a poštových služieb (ďalej len „**Úrad**“) svoje pripomienky k príprave výberových konaní na pridelenie frekvencií z frekvenčného pásma 900 MHz a 2100 MHz nasledovne:

Námietky k procesnej stránke výberového konania:

Povinnosť konzultácie

V zmysle čl. 35 SMERNICE EURÓPSKEHO PARLAMENTU A RADY (EÚ) 2018/1972 z 11. decembra 2018, ktorou sa stanovuje európsky kódex elektronických komunikácií (ďalej aj ako „Kódex“) má Úrad povinnosť konzultovať, resp. informovať v súlade s článkom 23 skupinu RSPG o každom návrhu opatrenia, ktoré patrí do rozsahu komparatívneho alebo súťažného výberového konania podľa článku 55 ods. 2 a uvedie, či požiadala skupinu RSPG, aby zvolala fórum partnerského hodnotenia, a kedy tak urobí. V súčasnom výberovom konaní sme nezaznamenali splnenie tejto povinnosti Úradom, čo považujeme za závažný procesný nedostatok výberového konania, jeho nesplnenie môže mať vážny dopad na platnosť a legitimitu celého procesu výberového konania.

Obdobie medzi uplynutím aktuálne platných individuálnych povolení a budúcich povolení

Jednotlivým držiteľom individuálnych povolení skončí doba pridelenia frekvencií k 31.12.2025, resp. 7.9.2026. Frekvencie z frekvenčného pásma 900 MHz ako aj 2100 MHz bude úspešný účastník výberového konania môcť začať používať od 8.9.2026. V podmienkach výberového konania však absentujú informácie, ako sa Úrad vysporiadal s obdobím medzi uplynutím aktuálne platných individuálnych povolení a budúcich povolení. Spoločnosť SWAN považuje

takúto informáciu za informáciu zásadného charakteru v procese výberového konania a jej absencia môže mať vážny dopad na platnosť a legitimitu celého procesu výberového konania.

Predkladanie pripomienok

Úrad vyzval dotknuté osoby na predkladanie pripomienok k zverejnenému návrhu Výzvy do 31.7.2023 v elektronickej forme na adresu frequency@teleoff.gov.sk. Keďže pripomienky môžu podávať fyzické aj právnické osoby a fyzické osoby podľa aktuálne platnej právnej úpravy nemajú povinnosť komunikovať s orgánmi štátu výlučne v elektronickej podobe, vidíme ako závažný nedostatok procesu verejnej konzultácie neumožnenie podávať pripomienky aj v písomnej listinnej forme.

Uvedené je zároveň v rozpore s Pravidlami upravujúcimi postup Úradu č. 1/OREK/2022 zo dňa 1.3.2022, v zmysle ktorého sú dotknuté osoby oprávnené doručovať svoje pripomienky aj v tlačenej, resp. písomnej listinnej forme.

Všeobecne k zverejnenému návrhu výzvy a procesu výberového konania:

Spoločnosť SWAN je toho názoru, že návrh výzvy a súvisiacich dokumentov nezohľadňuje existujúci stav súťaže na trhu elektronických komunikácií a namiesto posilňovania súťažného prostredia podporuje rozdelenie frekvenčného pásma prevažne medzi troch najväčších držiteľov a efektívne znevýhodňuje spoločnosť SWAN v možnosti získania zodpovedajúceho rozsahu frekvenčného pásma tak v oblasti frekvencií pod 1 GHz, ako aj v pásme 2100 MHz, ktorý by umožnil, aby spoločnosť SWAN mohla efektívne budovať a prevádzkovať sieť a poskytovať služby konkurencieschopné voči službám existujúcich podnikov.

Zdôrazňujeme, že v tomto výberovom konaní sú súťažené frekvenčné pásma na dobu 20 rokov, teda toto výberové konanie zásadne ovplyvňuje možnosť súťaže na trhoch mobilných elektronických komunikačných služieb na dlhé obdobie. Preto je základnou úlohou regulačného úradu zabezpečiť pre relevantných záujemcov o súťaž na trhu také prostredie, ktoré nespôsobí nedostatok frekvenčného pásma nevyhnutného na budovanie sietí u jedného záujemcu a nadštandardný rozsah disponibilného pásma u iných účastníkov trhu, čo by vyvolalo nerovnosť podmienok a obmedzenie súťaže na trhu so všetkými negatívnymi dopadmi na trhové prostredie a najmä koncových užívateľov a spotrebiteľov, predovšetkým udržiavaním vysokých hladín cien a obmedzením inovatívnosti a rozvoja služieb a sietí vrátane negatívnych dopadov na digitálnu ekonomiku SR.

Povinnosťou a úlohou Úradu je v prvom rade dbať o to, aby v SR existoval fungujúci otvorený trh s konkurenciou, pričom Úrad musí zabezpečovať ochranu hospodárskej súťaže v odvetví elektronických komunikácií, ochranu práv užívateľov a ďalší rozvoj služieb a sietí v oblasti elektronických komunikácií, čo je jednoznačne zakotvené v slovenskej aj európskej legislatíve. Podmienky výberového konania podľa nášho názoru nezohľadňujú snahu Úradu vytvoriť dostatočný priestor pre štyroch operátorov na trhu v podmienkach Slovenskej republiky. Samozrejme uvedené neznamená, že Úrad nemôže vytvoriť priestor aj pre viacerých operátorov, avšak aktuálny stav trhu svedčí o tom, že v porovnaní s inými tržmi nie je v SR dostatočné konkurenčné prostredie, čoho prejavom je aj fakt, že v Slovenskej republike neexistujú žiadni virtuálni operátori - Tesco Mobile aj Radosť sú len značky časti služieb existujúcich prevádzkovateľov mobilných sietí a držiteľov frekvencií. Napríklad v Španielsku ohlásili operátori Orange a MasMovil spojenie, po ktorom ostanú na trhu len traja operátori, a to Orange, Telefónica a Vodafone a aj napriek existencii virtuálnych operátorov na španielskom trhu sa Európska komisia obáva, že spojenie obmedzí súťaž, čo povedie k zvýšeniu cien. Úrad má pritom na podporu zachovania súťaže rôzne možnosti, nielen určovanie spôsobu pridelenia frekvencií a kontrolu nad ich efektívnym využívaním, ale aj regulačné nástroje v podobe povinností poskytnutia prístupu k sieťam prostredníctvom veľkoobchodnej ponuky alebo národného roamingu. Ak Úrad svojou činnosťou alebo nekonaním spôsobí, že jeden z už existujúcich operátorov a držiteľov frekvencií nebude môcť poskytovať služby

v adekvátnej kvalite z dôvodu nedostatočného rozsahu frekvenčného spektra potrebného na budovanie siete, je možné konštatovať, že zlyhal vo svojej základnej povinnosti, čo poškodzuje nielen zákazníkov dotknutého operátora, ale všetkých zákazníkov a užívateľov elektronických komunikačných služieb v Slovenskej republike, pretože zníženie konkurencie na trhu bude mať za následok stagnáciu existujúcej ponuky z hľadiska rozvoja, inovatívnosti, uvádzania nových služieb a technológií, rozširovania pokrytia a zvyšovania cien.

Uvedené znevýhodnenie v podmienkach výberového konania sa prejavuje najmä v oblasti:

1. Nedostatočného frekvenčného obmedzenia maximálneho rozsahu pridelených frekvencií tak v pásmach pod 1 GHz, ako aj v pásme 2100 MHz

Pre poskytovanie širokopásmových mobilných dátových služieb je potrebný dostatočne veľký, ideálne súvislý blok frekvenčného spektra. Jeden 5 MHz blok poskytovanie takýchto služieb neumožňuje, a keďže budúce štandardy počítajú s väčšími blokmi, je potrebné túto skutočnosť s ohľadom na dĺžku prídela zohľadniť aj pre budúce štandardy. Pre účinné a efektívne pokrytie celého územia operátorom sú potrebné frekvencie z pásma low-band (<1GHz). Operátor nepotrebuje mať nevyhnutne prístup k malým prídedom na každej frekvencii, ale ideálne k väčším súvislým blokom na jednej alebo dvoch frekvenciách.

Preto navrhujeme, aby výberové konanie zahrnulo všetky frekvencie, ktorých platnosť existujúcich individuálnych povolení bude končiť v dohľadnom období niekoľkých rokov, teda frekvencie z pásiem 800 MHz, 900 MHz, 2100 MHz resp. 2600 MHz a aby konanie prebehlo vo formáte vytvorenia 4 balíkov frekvencií, ktoré umožnia každému úspešnému účastníkovi efektívne poskytovanie adekvátnych služieb počas celého obdobia trvania prídela.

Navrhujeme rozdelenie do štyroch balíkov nasledovne:

- balík frekvencií č 1.: 15 MHz v pásme 800 MHz, 15 MHz v pásme 2100 MHz, 10 MHz v pásme 2600 MHz (pásmo LTE B7)
- balík frekvencií č 2.: 15 MHz v pásme 800 MHz, 15 MHz v pásme 2100 MHz, 20 MHz v pásme 2600 MHz (pásmo LTE B7)
- balík frekvencií č 3.: 15 MHz v pásme 900 MHz, 15 MHz v pásme 2100 MHz, 20 MHz v pásme 2600 MHz (pásmo LTE B7)
- balík frekvencií č 4.: 20 MHz v pásme 900 MHz, 15 MHz v pásme 2100 MHz; 10 MHz v pásme 2600 MHz (pásmo LTE B7); balík obsahuje blok č. 7 pásma 900 MHz, v ktorom je prevádzkovaný systém Lifeseeker; blok č.7 bude zároveň zaťažený povinnosťou dlhodobého poskytovania GSM služieb (2G)

Zastávame názor, že takto vytvorené balíky umožňujú existenciu minimálne 4 operátorov, ktorí budú schopní poskytovať kvalitné širokopásmové služby na celom území SR. Pri spojení frekvencií do balíkov môže Úrad s ich získaním spojiť konkrétne povinnosti a zároveň si vynútiť ich plnenie bez obáv z retroaktivity alebo nevyožiteľnosti ich plnenia. Rôzna kvalita balíkov tiež umožní Úradu oceniť balíky cenami, ktoré vyjadrujú atraktivitu balíka a prípadné uložené povinnosti. Je možné predpokladať, že takto postavené výberové konanie by prinieslo reálnu súťaž o atraktívnejšie balíky.

Rovnaký formát bol v minulosti už použitý, keď pri vstupe Telefónica O2 na trh v Slovenskej republike v roku 2006 získala: **2x 10,2 MHz v pásme 900 MHz, 2x 15,2 MHz v pásme 1800 MHz a 2x 20 MHz v pásme 2100 MHz, všetky na 20 rokov končiacich 7.9.2026 a všetky spolu iba za 4,979 mil. EUR** (150 mil. SKK toho času). Celoplošný prídela obsahoval aj spektrum pre backhaul 2 x 28 MHz v pásme 28 GHz.

Dôležitosť úlohy úradu – regulátora v procese nastavenia efektívneho súťažného prostredia na trhu ilustruje aj porovnanie s postupmi regulátorov z iných krajín EÚ, kde napríklad Český telekomunikačný úrad sa v roku 2020 (na rozdiel od Slovenska) rozhodol vyčleniť 2 x 10 MHz blok v najatraktívnejšom pásme 700 MHz pre prípadného 4. operátora (citát: „Cieľom ČTÚ je stanovením podmienok výberového konania predovšetkým podporiť hospodársku súťaž, zaistiť efektívne využívanie rádiových kmitočtov a podporiť technologickú inováciu a rozvoj budúcich sietí 5. generácie.“).

V porovnaní so situáciou v ČR, v Slovenskej republike podmienky výberového konania na vydanie individuálnych povolení na používanie frekvencií z frekvenčných pásiem 700 MHz, 900 MHz, 1800 MHz vyhláseného Úradom v roku 2020 výrazne obmedzili príležitosť spoločnosti SWAN ako aj všetkých potenciálnych nových záujemcov o vstup na trh získať frekvencie pod 1 GHz a aj súčasná výzva napriek minulým vyjadreniam Úradu nezohľadňuje fakt, že iní účastníci trhu už disponujú v pásme pod 1 GHz dostatočným frekvenčným pásmom pre prevádzku mobilnej siete, kým spoločnosť SWAN ako štvrtý mobilný operátor nemá žiadne frekvencie v pásme pod 1 GHz. Napriek uvedenému, súčasná výzva je nastavená tak, že každý účastník trhu bez ohľadu na rozsah svojho existujúceho prídely v pásmach pod 1 GHz (ktoré zahŕňajú aj pásma 700 MHz a 800 MHz) má právo súťažiť o dva bloky po 2 x 5 MHz, pričom celkový počet blokov je 7. Z uvedeného vyplýva, že existujúce podniky môžu využitím maximálneho limitu zabezpečiť, aby štvrtý záujemca získal len jeden blok 2 x 5 MHz, pričom minimálna celonárodná frekvenčná výbava efektívneho prevádzkovateľa mobilných sietí je 2 duplexné (2x5 MHz) bloky v pásmach pod 1 GHz.

Navyše mechanizmus rozdelenia blokov na kategórie A a B vedie k tomu, že štvrtý záujemca bude môcť v spomínanej situácii získať v pásme 900 MHz len jeden blok 2 x 5 MHz kategórie A, teda blok, ktorý je drahší ako blok typu B, napriek tomu však nedisponuje preferenčnými kanálmi ako lacnejšie bloky kategórie B, navyše sa môže jednať o blok s povinnosťou umožniť v časti spektra prevádzku systému Lifeseeker HZS, čo ďalej degraduje použiteľnosť tohto bloku.

Jediný duplexný blok 5 MHz v pásme 900 MHz neumožní akémukoľvek mobilnému operátorovi efektívnu výstavbu porovnateľnú s inými operátormi, ktorí môžu súčasne využívať ďalšie pásma 700 a 800 MHz s tými istými zariadeniami. Takáto skutočnosť by mala za následok v prepočte viac ako 2,4 násobne vyššie náklady na 1 MHz pre mobilného operátora, oveľa menšie dosiahnuteľné rýchlosti dátového prenosu oproti konkurencii, väčšie riziko preťaženia takého malého frekvenčného bloku a s tým súvisiace ďalšie riziko potreby väčšieho zahusťovania siete 900 MHz oproti konkurencii. Okrem uvedeného by bola tiež signifikantne znížená kvalita prenosu volaní alebo dát (ak by blok 5 MHz v pásme 900 MHz bol použitý na dátovú prevádzku, hlasová prevádzka musí byť už prenášaná napr. v pásme 1800 MHz, ktoré má nižší dosah a nižšiu penetráciu v budovách, teda bude vypadávať – a naopak, v prípade použitia 5 MHz na hlasovú prevádzku dôjde k obmedzeniam v prenose dát) a kvalita užívateľskej skúsenosti, keďže zákazníci bez VoLTE telefónov by mali extrémne dlhé zostavovanie hovorov. S ohľadom na dĺžku trvania prídely je potrebné uvažovať aj s budúcimi generáciami sietí, u ktorých sa predpokladá väčšia minimálna veľkosť bloku než 5 MHz, výberové konanie teda musí ponúkať frekvenčné prídely vo väčšom „future-proof“ rozsahu zohľadňujúcim tento vývoj.

Pomery v pásme pod 1 GHz by teda mali byť porovnateľné tak, aby subjekty s frekvenciami v pásme 700 MHz, 800 MHz neblokovali pásmo 900 MHz pre operátora, ktorý týmito pásmami nedisponuje a mali by umožňovať efektívne pokrytie krajiny pre všetkých účastníkov súťaže, ako aj cyklickú obnovu technológií v súlade s trhom a cieľmi EÚ v oblasti rozvoja digitálnej spoločnosti.

Rovnako problematická situácia je v pásme 2100 MHz, kde bol stanovený limit 4 bloky po 2 x 5 MHz na podnik, pričom celkový počet blokov je 12, teda uvedený limit je postačujúci len pre troch záujemcov a štvrtý záujemca nemusí získať žiadne frekvencie v tomto pásme aj v prípade, keď iné podniky už disponujú dostatočným rozsahom frekvencií v porovnateľných pásmach. Sme toho názoru, že limit musí byť stanovený najviac na 3 bloky po 2 x 5 MHz, pričom o ďalšie bloky nad tento rozsah môžu podniky súťažiť v prípade, ak zostali nepredané bloky.

Použitie frekvenčných limitov vo výberových konaniach je štandardným a žiadúcim nástrojom na podporu rozvoja súťaže na trhu a zamedzenie hromadenia frekvenčného pásma subjektami na trhu. Otvorené súťažné prostredie v oblasti mobilných elektronických komunikácií prináša pozitívne spoločenské výsledky. Cenové hladiny v krajinách, ktoré majú malý počet mobilných operátorov prevádzkujúcich vlastné siete a súťažiacich na trhu sú vo všeobecnosti vyššie a ponuky služieb sú viac obmedzené, napríklad obsahujú nižšie objemy volaní a dát.

Prítomnosť štvrtého operátora má pozitívny dopad na trh v SR: Mobilná sieť spoločnosti SWAN už za krátke obdobie fungovania od roku 2015 významne prispela k rozvoju súťaže na trhu, aj keď dlhodobo disponovala len jediným mobilným pásmom 1800 MHz, čo potvrdzuje aj vyjadrenie súčasného predsedu regulačného úradu Ing. Ivana Martáka v rozhovore pre Živé.sk zo dňa 8.10.2020: „Aj vďaka 4ke sa v poslednom roku podarilo na trhu výrazne znížiť cenu za jeden gigabajt dát. To znamená, že dnes sa aj z pohľadu tohto ukazovateľa trh javí ako zdravý. Budem sa snažiť udržať štvorsieťové operátorské postavenie. Tých s plnohodnotnou vlastnou sieťou nevyhnutne potrebuje hospodárstvo, trh a občan.“ Predchádzajúci predseda regulačného úradu pán Vladimír Kešjar, vo svojom „Odpočte odchádzajúceho predsedu Úradu“ zo dňa 17.09.2020 zas uviedol: „Vstup štvrtého operátora na trh spôsobil dátovú revolúciu.“

Naopak, situácia v Českej republike týkajúca sa cenovej úrovne mobilných dát je pri troch operátoroch dlhodobo nepriaznivá, vďaka čomu sa Český telekomunikačný úrad snaží aj v súčasnej dobe regulovať veľkoobchodnú cenu mobilných dát. „**Traja sieťoví mobilní operátori konajú v zhode – a tým dochádza k obmedzovaniu konkurencie,**“ uviedol ČTÚ.

Pri pohľade na súčasnú situáciu v SR, frekvencie harmonizované pre mobilné elektronické komunikačné služby sú (okrem pásma 1800 MHz) extrémne nezdravo kumulované u troch najväčších operátorov, čo neprospieva rozvoju hospodárskej súťaže na trhu. Dôvodom toho je aj skutočnosť, že Úrad v minulosti neaplikoval v Európe všeobecne zaužívané pravidlo stanoviť frekvenčné stropy nie len na jedno frekvenčné pásmo, ale na príbuzné frekvenčné pásma, ako to býva štandardnou praxou v iných európskych krajinách.

Z tabuľky je zrejmé, že spoločnosť SWAN **ako jediný z aktuálnych sieťových mobilných operátorov v Slovenskej republike nedisponuje žiadnym frekvenčným pridelom v pásme pod 1 GHz.**

Frek. pásmo		OSK	ST	O2	SWAN	Platnosť IP
700	FDD	2x10	2x10	2x10		31.12.2040
800	FDD	2x10	2x10	2x10		31.12.2028
900	FDD	2x10,2	2x10,2	2x14,4		31.12.2025
Spolu pod 1GHz (MHz)		60,4	60,4	68,8	0	
1800	FDD	2x20	2x18,2	2x18,8	2x18	31.12.2040
2100	FDD	2x20	2x20	2x20		31.8.2026
2600	FDD	2x30	2x40			31.12.2028
2600	TDD		50			31.12.2028
3500	TDD	100			100	31.12.2045
3700	TDD		100	100		31.12.2045
Spolu celkom (MHz)		300,4	366,8	246,4	136	

Bez pridelenia ďalšieho pásma spoločnosti SWAN bude nerovnováha v rozsahu prideleného frekvenčného spektra na 1 zákazníka narastať a neumožní jej dosiahnuť stav ekonomicky udržateľnej siete, ktorá dokáže zabezpečiť návratnosť investícií do jej obnovy.

Jediná možnosť, ako efektívne zabezpečiť pokrytie rurálnych oblastí, a teda budovať kontinuálne pokrytie krajiny sieťou (čo je o.i. potrebné aj pre rozvoj programov EÚ – pokrývanie dopravných koridorov pre potreby autonómnej mobility), je práve použitie spektra pod 1GHz. Spoločnosť SWAN preto pásmo 900 MHz potrebuje na zabezpečenie a rozšírenie pokrytia krajiny a skvalitnenie pokrytia aj vo vnútri budov v prospech spotrebiteľa.

Úrad mal už vo Verejnej diskusii k príprave a realizácii výberových konaní na pridelenie frekvencií z frekvenčných pásiem 700 MHz, 900 MHz, 1500 MHz a 1800 MHz z 26.08.2019 jasne legislatívne pripravenú a odôvodnenú podporu uchádzača bez frekvencie pod 1 GHz s odvolaním sa na rozhodnutie Európskeho parlamentu a Rady č. 243/2012/EÚ, ktorým sa zriaďuje viacročný Program politiky rádiového frekvenčného spektra (RSPP):

3.11. Podľa článku 5 odsek 2 RSPP na účely podpory efektívnej hospodárskej súťaže a v záujme zabránenia narušeniu hospodárskej súťaže na vnútornom trhu elektronických komunikačných služieb podľa článku 1 RSPP bez porušenia pravidiel hospodárskej súťaže a opatrení prijatých členskými štátmi na dosiahnutie cieľov všeobecného záujmu v súlade s článkom 9 odseky 3 a 4 rámcovej smernice, môžu členské štáty:

- a) obmedziť množstvo spektra, ktoré je pridelené jednému podniku, alebo pripojiť v určitých pásmach alebo v určitých skupinách pásiem s podobnými vlastnosťami (napríklad frekvenčné pásma pod 1 GHz) pridelených pre poskytovanie elektronických komunikačných služieb, k takýmto právam na používanie podmienky, ako napríklad poskytovanie veľkoobchodného prístupu, národného alebo regionálneho roamingu,
- b) ak je to vhodné s ohľadom na situáciu na vnútroštátnom trhu, rezervovať určitú časť frekvenčného pásma, alebo skupiny pásiem na pridelenie novým subjektom,

14.2. Úrad v záujme zabezpečenia efektívnej hospodárskej súťaže zvažuje rôzne varianty veľkosti a skladby aukčných blokov, spektrálnych limitov, ako aj možnosť vyhradenia aukčných blokov vo frekvenčnom pásme 700 MHz pre tých účastníkov výberového konania, ktorí nie sú držiteľmi individuálneho povolenia na používanie frekvencií v pásmach pod 1 GHz, ktoré sú kľúčové z hľadiska budovania sietí schopných pokryť čo najväčšie územie, najmä v riedko osídlených oblastiach. Vytvorenie podmienok, v súlade so zákonom a relevantným európskym právnym rámcem, ktoré zabezpečia porovnateľnú konkurencieschopnosť, z hľadiska dostupnosti frekvencií, považuje úrad za kľúčové z hľadiska vytvorenia udržateľného konkurenčného prostredia v záujme koncových užívateľov.

* Zdroj: https://www.teleoff.gov.sk/data/files/49440_verejna-diskusia_vyberove-konanie.pdf

Nie je zrejmé, z akého dôvodu Úrad zmenil svoj názor a namiesto sledovania rozsahu pridelených porovnateľných pásiem ako celku určuje ako maximálny limit tretinu dostupného frekvenčného spektra pre každé pásmo zvlášť.

*„Úrad pri definovaní spektrálnych limitov vo frekvenčnom pásme 900 MHz a 2100 MHz vychádzal z predpokladov, že na zabránenie hromadeniu frekvenčného spektra by pri súčasnom stave na trhu so štyrmi mobilnými operátormi žiaden **operátor nemal mať viac ako tretinu dostupného frekvenčného spektra v každom frekvenčnom pásme.**“*
(bod 5.3.2 Výzvy)

Uvedené namietame a požadujeme, aby Úrad zohľadnil trhovú požiadavku na zabezpečenie efektívnej konkurencie prítomnosťou štyroch mobilných operátorov, ktorí budú mať prístup k rovnocennému rozsahu frekvenčného pásma (pri zohľadnení už pridelených frekvenčných rozsahov v porovnateľných pásmach), ktoré je potrebné vnímať nie ako súťažný tovar, ale ako nevyhnutný predpoklad na rozvoj sietí a služieb bezdrôtových sietí pri budovaní digitálnej ekonomiky a digitálnej spoločnosti v rámci EÚ, aj ako prostriedku pre pripojenie domácností v rámci plnenia cieľov Digitálneho kompasu EÚ do roku 2030, najmä v regiónoch, kde nie je možné predpokladať rýchle budovanie optických sietí.

2. Dlhodobej stability a jednoznačnosti predpokladov rozhodovania Úradu tak, aby vo výberových konaniach aj v budúcnosti boli uplatňované rovnaké pravidlá zohľadňujúce výsledky predošlých výberových konaní a rozsah frekvenčného spektra, ktorým jednotlivé podniky už disponujú

Výberové konanie pre frekvenčné pásma 900 MHz a 2100 MHz určí používanie tohto spektra, a tým aj postavenie operátorov na trhu na ďalších 20 rokov. Považujeme teda za správne, aby Úrad jednoznačne určil dlhodobé pravidlá pre stanovovanie limitov nielen pre súčasné výberové konanie ale s cieľom zabezpečiť pre trh predvídateľnosť a efektívne využívanie spektra aj pre budúce výberové konania tak, aby boli zohľadňované celkové rozsahy vrátane už pridelených frekvencií jednotlivých držiteľov v porovnateľných kategóriách (kategória frekvencií pod 1 GHz – pásma 700, 800, 900 MHz a kategória frekvencií FDD nad 1 GHz – 1800, 2100, 2600 MHz) na zabránenie hromadenia frekvencií.

Keďže v blízkej budúcnosti sa končia doby platnosti individuálnych povolení aj pre súvisiace frekvencie 800 MHz a 2600 MHz, považujeme za nevyhnutné, aby Úrad spojil výberové konania pre frekvencie z pásiem 800 MHz, 900 MHz, 2100 MHz, resp. 2600 MHz do jedného výberového konania a aby konanie prebehlo vo formáte vytvorenia 4 balíkov frekvencií, ktoré umožnia každému úspešnému účastníkovi efektívne poskytovanie adekvátnych služieb počas celého obdobia trvania prídela a zachovanie minimálne existujúceho počtu operátorov na trhu (viď tiež bod 1. vyššie).

3. Neadekvátneho ocenenia (vyvolávacích cien) u jednotlivých kategórií blokov

Ako sme už uviedli, v pásme 900 MHz sú definované dve kategórie, typ A a B (B má preferenčné kanály, ale je lacnejšie než A). Na bloky kategórie B sa budú vzťahovať povinnosti dočasného zachovania prevádzky (funkcionality) GSM služieb a na bloky kategórie A sa v zmysle Výzvy nebudú vzťahovať žiadne povinnosti zabezpečenia týchto služieb. Aukčný blok 7 kategórie A má počas celého trvania pridelenia zníženú kvalitu (prevádzka zariadenia Lifeseeker HZS). Prevádzka služieb GSM pre ich súčasných prevádzkovateľov nevyvoláva potrebu ďalších investícií, teda nie je potrebné znižovať cenu blokov kategórie B, ktoré navyše disponujú benefitom preferenčných kanálov. Preto považujeme za nelogické, aby vyvolávací cena za aukčné bloky kategórie A bola vyššia ako vyvolávací cena za aukčné bloky kategórie B. Vyvolávacie ceny za pridelenie aukčných blokov nerešpektujú rozdielnu kvalitu jednotlivých blokov, čo Úrad nezohľadnil a nepremietol do vyvolávacej ceny.

Rovnako sme toho názoru, že ukladať povinnosť poskytovať funkcionality GSM služieb pri bloku kategórie B pre nového operátora, ktorý doteraz nebol držiteľom individuálneho povolenia vo frekvenčnom pásme 900 MHz, nie je logické ani opodstatnené, pretože takýto nový operátor by musel vynaložiť nemalé finančné prostriedky do budovania siete s vedomím, že ide o dočasné poskytovanie prevádzky GSM služieb, preto sme toho názoru, že takáto podmienka by mala byť stanovená len pre subjekty, ktoré GSM službu v tomto pásme už poskytujú, a to vo forme požiadavky nezrušiť takúto službu.

4. Nedostatočne presného definovania podmienok národného roamingu a záväzku veľkoobchodnej ponuky

Zväzok národného roamingu považujeme za nedostatočne špecifikovaný. Navrhujeme, aby Úrad upresnil, určil podmienky národného roamingu jednoznačnejšie a presnejšie, aby sa Úrad vysporiadal so všetkými vopred známymi otázkami týkajúcimi sa tohto záväzku, a to predovšetkým, odstránením nejednoznačných formulácií umožňujúcich službu odmietnuť alebo neposkytnúť, upresnením, že oprávnený záujemca môže požiadať o národný roaming ktoréhokoľvek operátora, aj viacerých z nich naraz. Nedostatočná špecifikácia podmienok môže byť zdrojom budúcich sporov, ktorých sme boli aj sme svedkami a účastníkmi. Úrad sa vo veci národného roamingu nemôže zbavovať vlastných rozhodovacích právomocí a musí aktívne vstupovať do procesu jeho poskytnutia, vrátane ukladania sankcií v prípade neposkytnutia ponuky alebo samotného národného roamingu. Vzhľadom na doterajšie skúsenosti tiež požadujeme, aby bol definovaný nielen nákladový model a stanovovanie hodnoty WACC, ale aby ceny za poskytnutie prístupu boli jednoznačne stanovované samotným úradom, pričom bude vopred stanovené kedy, na aké obdobie, z akých podkladov a na základe akého cenového modelu bude Úrad analyzovať trhové podmienky a stanovovať ceny za prístup, pričom tieto ceny musia byť stanovené včas, predvídateľne a nákladovo, v súlade s princípom zákazu stlačania marže.

Úrad tiež stanovil záväzok národného roamingu len pre frekvenčné pásmo 900 MHz. Spoločnosť SWAN žiada neobmedzovať túto povinnosť na konkrétne frekvenčné pásmo, ale prístup k národnému roamingu musí byť poskytnutý adekvátne s jej účelom, teda v celom rozsahu služieb a pokrytia, minimálne v rovnakej miere ako poskytovateľ roamingu poskytuje aj vlastným zákazníkom - účastníkom. Záväzok poskytnúť národný roaming len v pásme 900 MHz považujeme za nepostačujúci na zabezpečenie primeranej kvality služby národného roamingu na území SR a národný roaming by mal byť poskytnutý bez obmedzenia služieb, frekvencií alebo pokrytia.

Vo veci záväzku (povinnosti) poskytnutia národného roamingu požadujeme, aby sa tento nevzťahoval na držiteľa individuálneho povolenia na používanie frekvencií vo frekvenčných pásmach 900 MHz a 2100 MHz, ktorý sieť v danom frekvenčnom pásme ešte neprevádzkoval. Ide o držiteľa, ktorý musí sieť a pokrytie ešte len budovať a povinnosť poskytovať národný roaming na aukčných blokoch B je pre takéhoto účastníka významne diskriminačnou podmienkou, pretože taký účastník výberového konania sa z dôvodu nemožnosti splniť túto podmienku o dané frekvencie uchádzať ani nemôže, resp. v prípade úspechu v aukcii by sa ich musel vzdať.

Úrad by mal špecifikovať povinnosti národného roamingu jednoznačne, čo sa týka rozsahu ponúknutých služieb, frekvencií, pokrytia a pod., nemôže sa zbavovať rozhodovacej právomoci.

Spojenie aukcií na frekvencie z pásiem súhrnne potrebných pre prevádzku mobilných sietí umožní Úradu uložiť povinnosti národného roamingu týkajúce sa všetkých frekvencií. Povinnosť národného roamingu musí zahŕňať služby v rovnakom rozsahu ako operátor poskytuje svojim zákazníkom bez obmedzenia služieb, frekvencií alebo pokrytia. Neposkytnutie ponuky na národný roaming by mal Úrad sankcionovať, a to aj opakovane.

V prípade národného roamingu požadujeme, aby oprávneným záujemcom o národný roaming bol aj subjekt, ktorý získal vo výberovom konaní v pásme 900 MHz dva aukčné bloky (t.j. jeden blok typu A a jeden blok typu B), a zároveň nie je držiteľom iných frekvencií určených pre poskytovanie verejne dostupnej služby v pásmach pod 1 GHz, čo súvisí s nutnosťou budovať sieť a pokrytie územia v tomto pásme bez ohľadu na to, či subjekt disponuje jedným blokom alebo dvoma blokmi v pásme 900 MHz. Doba poskytovania národného roamingu musí byť zosúladená s lehotami rozvojových kritérií (viď. bod 5. ďalej).

Spoločnosť SWAN namieta výnimku poskytnutia národného roamingu, kedy v prípade, ak z objektívne preukázateľných kapacitných dôvodov nebude možné záväzok národného roamingu splniť na celom geografickom rozsahu siete držiteľa,

splní držiteľ záväzkov národného roamingu len na dohodnutom alebo v objektívne možnom geografickom rozsahu. Uvedená výnimka by mohla byť využívaná diskriminačným spôsobom.

Navrhujeme doplniť povinnosti držiteľa a záväzkov nezrušiť oprávnenému záujemcovi už existujúci prístup k národnému roamingu počas obdobia 18 mesiacov pred začatím platnosti individuálneho povolenia.

Ďalej navrhujeme upraviť alebo odstrániť výnimku z poskytovania národného roamingu držiteľom individuálneho povolenia vo frekvenčnom pásme 900 MHz od 8.9.2026 do 31.12.2029 pre bloky kategórie A a do 31.12.2030 pre bloky kategórie B v prípade, ak držiteľ nemôže poskytovať služby národného roamingu z dôvodu obmedzenia alebo ukončenia poskytovania služieb všetkým účastníkom. Uvedená výnimka by mohla byť účelovo použitá diskriminačným spôsobom voči oprávnenému záujemcovi.

V prípade povinnosti veľkoobchodnej ponuky navrhujeme, aby Úrad doplnil a bližšie špecifikoval aj podmienky záväzku veľkoobchodnej ponuky z hľadiska frekvencií a produktov (LTE, 5G, budúce produkty, atď.). Podmienky by mali byť nastavené realisticky a tak, aby boli Úradom a spoločnosťou vymožitelné, pričom je vhodné, aby ceny za poskytnutie prístupu boli jednoznačne stanovované samotným Úradom, pričom bude vopred stanovené, kedy, na aké obdobie z akých podkladov a na základe akého cenového modelu bude ceny za prístup stanovovať úrad, pričom tieto ceny musia byť stanovené včas, predvídateľne a v súlade s princípom zákazu stláčania marže.

Zároveň požadujeme, aby sa záväzkov veľkoobchodnej ponuky nevzťahoval na držiteľa individuálneho povolenia na používanie frekvencií vo frekvenčných pásmach 900 MHz a 2100 MHz, ktorý sieť v danom frekvenčnom pásme ešte neprevádzkoval, resp. aby sa tento záväzkov naňho začal vzťahovať až po splnení rozvojových podmienok (tiež vid' nasledujúci bod), teda napr. od 1.1.2031.

5. Neprimeraných a nevyvážených podmienok rozvoja sietí pre jednotlivých účastníkov trhu

Rozvojové kritériá (6.5.2, 6.6. Výzvy) sú nevyvážené, nedostatočne zohľadňujú skutočnosť, či daný záujemca už sieť v tomto pásme prevádzkuje alebo nie.

Podmienky pre podniky, ktoré už sieť v príslušnom pásme majú vybudovanú, by mali smerovať k podpore jej rozvoja sietí. Z tohto hľadiska ich považujeme za nedostatočné, keďže navrhované rozvojové kritériá tieto podniky spĺňajú prakticky už dnes, v oboch pásmach. Úrad by mal v tomto smere zvýšiť rozvojové kritériá, uložiť povinnosť ďalšieho rozvoja, a teda zabezpečiť zvýšenie kvality a dostupnosti služieb oproti existujúcemu stavu, pretože niektorí účastníci výberového konania tak nemusia vykonať žiadnu činnosť, vynaložiť žiadne finančné prostriedky ani nemusia vykonať žiadnu snahu o rozvoj, keďže súčasne nastavené podmienky spĺňajú, dokonca vo väčšom rozsahu ako žiadajú záväzky výberového konania. Je teda nevyhnutné, aby Úrad pre tieto podniky nastavil podmienky tak, aby ich motivoval k ďalšiemu rozvoju sietí, napr. 95% pokrytia územia.

Naopak, v prípade záujemcu, ktorý sieť v danom pásme zatiaľ neprevádzkuje, rozvojové kritériá sú nerealistické a diskriminačné. V prípade získania bloku typu A je rozvojové kritérium na zabezpečenie pokrytia „zabezpečiť pokrytie minimálne 60 % obyvateľstva Slovenskej republiky alebo prevádzkovať minimálne 600 základňových staníc (každá základňová stanica musí mať unikátne geografické súradnice) vo vlastnej elektronickej komunikačnej sieti využívajúcej frekvencie z frekvenčného pásma 900 MHz do 31.12. 2027“, **teda v lehote 16 mesiacov, čo je nereálne vzhľadom na nutnosť budovania 600 základňových staníc; a v lehote ďalších 12 mesiacov 80% obyvateľstva a minimálne 900 základňových staníc.**

V prípade záujemcu, ktorý sieť v danom pásme zatiaľ neprevádzkuje a má záujem o získanie dvoch blokov v pásme 900 MHz, teda aj bloku kategórie B, dokonca požiadavky na pokrytie sú rovnaké ako u podnikov, ktoré už sieť prevádzkujú, teda 95% obyvateľstva/1500 základňových staníc okamžite od 8.9.2026.

Táto požiadavka (bod 6.5.2 Výzvy) prakticky znemožňuje uchádzať sa o blok kategórie B akémukoľvek novému záujemcovi okrem u podnikov, ktoré už sieť v tomto pásme prevádzkujú, a teda uvedená požiadavka znemožňuje aj spoločnosti SWAN získať blok kategórie B a tým aj uchádzať sa o viac ako jeden blok 2x5 MHz v pásme 900 MHz.

Táto podmienka pokrytia pre blok kategórie B je jednoznačne diskriminačná voči podnikom, ktoré sieť v tomto pásme neprevádzkujú, a teda žiadame jej zrušenie a stanovenie nediskriminačných a primeraných rozvojových kritérií v pásme 900 MHz, ktoré umožnia aj novým záujemcom uchádzať sa o frekvencie kategórie B. Rozvojové kritériá by mali byť stanovené separátne pre podniky, ktoré sieť v danom pásme už prevádzkujú, pričom tieto podmienky by mali byť prísnejšie a viac motivovať podniky k rozvoju, keďže navrhované rozvojové kritériá tieto podniky spĺňajú prakticky už dnes, v oboch pásmach, a separátne pre podniky ktoré v danom frekvenčnom pásme sieť neprevádzkujú, kde by podmienky mali byť rozložené do dlhšieho časového obdobia aby zohľadnili náročnosť budovania siete.

Spoločnosť SWAN navrhuje nasledovné rozvojové kritériá pre záujemcu, ktorý sieť v danom pásme zatiaľ neprevádzkuje, zhodne pre bloky kategórie A aj kategórie B:

- 30% populácie do 31.12.2027 alebo 300 základňových staníc
- 50% populácie do 31.12.2028 alebo 450 základňových staníc
- 80% populácie do 31.12.2030 alebo 900 základňových staníc
- 95% populácie do 31.12.2032 alebo 1600 základňových staníc

Zároveň je v podmienkach pokrytia nevyhnutné upraviť aj v časti 6.5.2, 6.6 (rozvojové podmienky) Výzvy ustanovenie „zdieľaná sieť sa započíta do plnenia rozvojových kritérií a podmienok pokrytia všetkých príslušných účastníkov zdieľania siete, ak sú v týchto sieťach použité frekvencie pridelené všetkým operátorom, ktorí sa na zdieľaní podieľajú,“ pretože nie je jednoznačné, napr. neuvažuje prípad zdieľania len časti siete a explicitne nestanovuje, že takáto zdieľaná sieť sa započítava tak do pokrytia obyvateľstva, ako aj do povinnosti prevádzkovať základňové stanice (využívajúce frekvencie všetkých účastníkov zdieľania). Pre zabezpečenie právnej istoty je potrebné presne stanoviť tieto podmienky, tiež pre prípad, ak bude sieť pre úspešného uchádzača prevádzkovať iný operátor na základe zmluvného vzťahu úspešného účastníka a operátora, aby bolo zrejmé kto by v takomto prípade bol považovaný za prevádzkovateľa siete, úspešný účastník alebo prevádzkovateľ siete a ako sa bude takáto sieť započítavať do rozvojových kritérií.

6. Nedostatočne formulovaných podmienok obmedzujúcich účasť subjektov bez záujmu o skutočnú prevádzku siete a poskytovanie služieb

Podmienky obmedzujúce účasť subjektov bez záujmu o skutočnú prevádzku siete a poskytovanie služieb, či už konajúcich v zhode s inými účastníkmi súťaže alebo nie, považujeme za nedostatočné.

Navrhujeme stanoviť obmedzenie frekvenčného rozsahu prideleného pre podnikateľskú skupinu, ktorej členom je podnik (obmedzenie frekvenčného rozsahu prideleného podniku a jeho spriaznenej osobe). Pre tieto účely spriaznená osoba znamená akúkoľvek právnickú osobu, v ktorej má podnik priamo alebo nepriamo (napr. prostredníctvom svojej ovládanej osoby alebo ovládajúcej osoby (ako sú definované v § 66a Obchodného zákonníka)) (i) akýkoľvek podiel na hlasovacích právach, (ii) akýkoľvek podiel na základnom imaní spoločnosti, alebo (iii) akýkoľvek počet akcií.“

Úrad v návrhu podmienok aukcie nevyužil možnosť zabránenia prevodu spektra zákazom, a teda presne kvantifikovaný frekvenčný strop je platný iba a výlučne počas výberového konania. Následne je možný prevod, čo vytvára priestor pre "biele kone", teda formálne samostatných záujemcov, ktorí vo výberovom konaní vydražia príslušnú časť spektra a následne ju prevedú na iného účastníka tohto výberového konania.

Návrh výzvy na predloženie ponúk žiadnym spôsobom toto riziko neošetruje. Z uvedeného dôvodu máme za to, že je potrebné aspoň na istý čas (najmenej na dobu 5 rokov od účinnosti prídely) obmedziť prevoditeľnosť vysúťažených frekvencií na akýkoľvek iný subjekt. Za ideálny stav však považujeme zachovanie frekvenčného stropu v pásmach pod 1 GHz a separátne v pásmach nad 1 GHz natrvalo. Rovnako je potrebné vysporiadať sa so situáciou, aby sa frekvenčný strop neobchádzal prostredníctvom inštitútu prenájmu práv na používanie frekvencií, a to formou zákazu takéhoto prenájmu po dobu najmenej 5 rokov od účinnosti prídely, ideálne však natrvalo, t. j. po celú dobu platnosti tohto prídely.

7. Nedostatočného zohľadnenia situácie pri zdieľaní sietí a možnej kolúzie resp. koordinácie existujúcich účastníkov na trhu

Internetové médium zive.aktuality.sk zverejnilo dňa 27.6.2023 na stránke <https://zive.aktuality.sk/clanok/QNM7EIn/naslovensku-budu-telekom-a-o2-zdielat-siete-su-pred-podpisom-zmluvy-vieme-viac/> informáciu o možnom zdieľaní sietí mobilných operátorov ST a O2. Je preto potrebné, aby úrad zvážil svoj pohľad na možnú koordináciu alebo konanie v zhode medzi dvoma subjektami so záujmom o zdieľanie sietí. Je prirodzeným predpokladom, že takéto podniky môžu mať záujem koordinovať svoj postup tak, aby napríklad získali spojité spektrum v určitom pásme, prípadne získali iné výhody oproti iným účastníkom súťaže.

Preto je potrebné dôkladne stanoviť podmienky pre subjekty, ktoré sú účastníkmi dohôd o zdieľaní sietí tak, aby nedošlo k narušeniu rovnosti podmienok pre účastníkov výberového konania. Podmienky zdieľania sietí je nevyhnutné upraviť aj v časti 6.5.2, 6.6 (rozvojové podmienky) Výzvy, kde ustanovenie „zdieľaná sieť sa započíta do plnenia rozvojových kritérií a podmienok pokrytia všetkých príslušných účastníkov zdieľania siete, ak sú v týchto sieťach použité frekvencie pridelené všetkým operátorom, ktorí sa na zdieľaní podieľajú“ nie je jednoznačné, napr. neuvažuje prípad zdieľania len časti siete a explicitne nestanovuje, že takáto zdieľaná sieť sa započítava tak do pokrytia obyvateľstva, ako aj do povinnosti prevádzkovať základňové stanice (využívajúce frekvencie všetkých účastníkov zdieľania). Pre zabezpečenie právnej istoty je potrebné presne stanoviť tieto podmienky.

8. Nedostatočného definovania sankcií a postupov v prípade porušenia/neplnenia povinností a záväzkov vyplývajúcich z individuálneho povolenia na používanie frekvencií

V podmienkach stanovených Úradom v súvislosti s povinnosťami alebo obmedzeniami úspešného uchádzača absentujú sankcie alebo akékoľvek následky nesplnenia si takto stanovených povinností alebo obmedzení. ZEK síce stanovuje sankcie v § 124, avšak výberové konanie a z neho vyplývajúce záväzky sú autonómnym procesom, ktorého podmienky musia byť uvedené priamo v podmienkach výberového konania. Úrad možno bude postupovať podľa príslušných ustanovení ZEK, avšak ide iba o hypotetickú domnienku, pretože tieto informácie v podmienkach výberového konania absentujú. Aj z doterajšej súdnej praxe vyplýva, že záväzky súvisiace s individuálnymi povoleniami vymáha a sankcie za ne sú plne v kompetencii Úradu.

Potenciálny uchádzač aktuálne nedokáže zhodnotiť, nakoľko ho napríklad poškodí neplnenie si povinností úspešného uchádzača voči nemu, či už vo vzťahu k povinnosti týkajúcej sa národného roamingu, GSM siete, veľkoobchodnej ponuky, povinnosti splnenia rozvojových kritérií alebo povinnosti platby. Minulé výberové konania neobsahovali žiadne

sankcie za neplnenie si povinností, čo viedlo k nesplneniu si povinností niektorými operátormi bez akéhokoľvek postihu (nesplnenie si povinnosti ponúknuť národný roaming), dokonca Úrad nezahájil konzultácie, konania, neuložil pokutu ani nevyjadril znepokojenie nad situáciou. Navrhujeme vyvarovať sa súdnych sporov, ktoré by v takomto prípade rovnako aj po takto nastavených podmienkach výberového konania nasledovali.

9. Nezohľadnenie princípu stability a predvídateľnosti trhu

Cieľom výberového konania je včasné pridelenie frekvencií s cieľom minimalizácie dopadu na koncových užívateľov a zachovanie súčasného pokrytia obyvateľstva službami v čo najväčšej miere, avšak podmienky výberového konania tomu nezodpovedajú. Výberové konanie s aktuálne nastavenými podmienkami považujeme za aukciu, ktorá nie je dimenzovaná pre štyroch operátorov. Nastavenie limitov pre aukčné bloky jednotlivých kategórií a ich cenové podmienky nezodpovedajú snahe o zabezpečenie účinného a efektívneho využívania frekvenčného spektra a podpore rozvoja vnútorného trhu. Regulácia trhu má podporovať rozvoj vnútorného trhu, cezhraničné poskytovanie služieb, ako aj hospodársku súťaž, a maximalizovať výhody pre spotrebiteľov a celkové dosiahnutie cieľov stanovených v článkoch 3, 45, 46 a 47 Kódexu, ako aj v rozhodnutiach č. 676/2002/ES a č. 243/2012/EÚ, zabezpečiť účinné a efektívne využívanie spektra a zabezpečiť existujúcim aj budúcim používateľom spektra stabilné a predvídateľné investičné podmienky pri zavádzaní sietí na poskytovanie elektronických komunikačných služieb, ktoré závisia od využívania spektra.

Jedným z dôvodov regulácie a povinností Úradu je okrem iného zabezpečiť stabilné a predvídateľné investičné podmienky pri zavádzaní sietí na poskytovanie elektronických komunikačných služieb, ktoré závisia od využívania spektra. Slovenský alebo zahraničný investor, subjekt, ktorý má záujem poskytovať elektronické komunikačné služby na území Slovenskej republiky musí mať zabezpečenú ochranu už vynaložených alebo v budúcnosti investovaných prostriedkov do vybudovanej siete, získaného frekvenčného spektra a súvisiacich technológií. V zmysle v čl. 3 bodu 4 písm. d) Kódexu: „*Národné regulačné orgány a iné príslušné orgány pri plnení cieľov politiky uvedených v odseku 2 a špecifikovaných v tom odseku okrem iného podporujú efektívne investície do novej a zdokonaľovanej infraštruktúry a jej inovácie aj tým, že zabezpečujú, aby sa vo všetkých povinnostiach prístupu náležite zohľadnilo riziko, ktoré znášajú investujúce podniky, a umožňujú rôzne dohody o spolupráci investorov a strán, ktoré sa snažia získať prístup, aby sa diverzifikovalo riziko investovania, pričom sa zabezpečí zachovanie hospodárskej súťaže na trhu a zásada nediskriminácie.*“

Nevytvorením podmienok pre štvrtého operátora zásadne dôjde k oslabeniu konkurencie, zvýšeniu cien na trhu, znevýhodneniu všetkých zákazníkov a užívateľov elektronických komunikačných sietí v Slovenskej republike, čo najviac pocítia najslabšie skupiny obyvateľstva. Práve prítomnosť konkurencie, v tomto prípade štvrtého a ďalších menších operátorov zabezpečuje efektívne hľadanie lacnejších a dostupnejších možností, čo preukázalo zníženie cien na trhu vstupom súčasného štvrtého operátora na trh v minulosti.

K jednotlivým dokumentom a bodom dokumentov dopĺňame:

Dokument „Výzva“

K bodu 2.6 - Zachovanie služieb pre koncových užívateľov

Úrad v bode 2.6 uvádza, že držiteľom povolenia stanoví povinnosť dočasne prevádzkovať sieť v konfigurácii circuit switch s cieľom zabezpečiť fungovanie služieb ako eCall, systém výberu mýta a pod. v prechodnej dobe potrebnej na výmenu koncových zariadení, alebo prípravy nového technického riešenia, čím nie sú zohľadnené technické špecifikácie jednotlivých poskytovateľov elektronických komunikačných služieb na trhu.

K bodu 5.3.1 - Frekvenčné pásmo 900 MHz

Na bloky kategórie B sa budú vzťahovať povinnosti dočasného zachovania prevádzky GSM služieb a na bloky kategórie A sa v zmysle výzvy nebudú vzťahovať žiadne povinnosti. Zároveň vyvolávacia cena za aukčné bloky kategórie A je vyššia ako vyvolávacia cena za aukčné bloky kategórie B. Nastavená cena je podľa nášho názoru disproporčná, nevyvážená a tiež neopodstatnená, pretože:

- (i) Prevádzka GSM, ktorá je uvedená ako technické obmedzenie blokov kategórie B nie je záťažou pre existujúceho prevádzkovateľa, pretože držiteľia individuálnych povolení už GSM sieť postavenú majú, nepotrebujú na ňu vynakladať dodatočné finančné prostriedky. Okrem toho, operátori sami potrebujú prevádzkovať GSM sieť do roku 2030. Naopak, bloky kategórie B obsahujú dôležité preferenčné kanály vo vzťahu k prekryvu so sieťami v susediacich krajinách, teda z tohto hľadiska sú bonitnejšie.
- (ii) Práve blok 7 z kategórie A obsahuje záväzok voči Horskej službe, za čo však nie je žiadna ani finančná zľava.

Vyvolávacia cena za aukčné bloky kategórie B by mala byť teda (vzhľadom na existenciu preferenčných kanálov) vyššia alebo rovnaká ako vyvolávacia cena za aukčné bloky kategórie A. Zároveň by blok č. 7 mal byť cenovo zvýhodnený oproti ostatným blokom, keďže nesie povinnosť poskytovania pásma pre prevádzku systému Lifeseeker HZS.

K bodu 5.3.2 – Frekvenčné pásmo 2100 MHz

Spoločnosť SWAN navrhuje rozdeliť spektrálny limit v rozsahu 2x15 MHz (max. tri bloky po 2 x 5 MHz). Výberové konanie na všetky frekvenčné pásma, a teda aj na frekvenčné pásmo 2100 MHz by malo byť nediskriminačné, proporcionálne a rozdelené tak, aby boli frekvenčné pásma, samozrejme s ohľadom na trhové podmienky, dostupné pre všetkých potenciálnych mobilných operátorov.

K bodu 5.3.3 – Celkový spektrálny limit vo frekvenčných pásmach od 700 MHz do 2600 MHz

Celkový spektrálny limit považujeme za neúčinne nastavený. Napriek názvu uvedeného bodu sa podľa popisu v bode 5.3.3 nejedná o celkový spektrálny limit vo frekvenčných pásmach od 700 MHz do 2600 MHz, ale o limit stanovený pre každé frekvenčné pásmo zvlášť, čo neplní účel, vzhľadom na to, že takýto limit nezohľadňuje už existujúce prídely frekvencií jednotlivých účastníkov v iných porovnateľných pásmach (napríklad pre pásmo 900 MHz sú porovnateľné pásma 700 MHz a 800 MHz, pre pásmo 2100 MHz sú to pásma 1800 a 2600 MHz). Frekvenčný cap 1/3 spektra pre každé frekvenčné pásmo zvlášť vytvára priestor iba pre 3 operátorov, čo je v rozpore s princípmi otvorenej hospodárskej súťaže, ako sme už uviedli v bode 1 vyššie. Uvedené namietame a požadujeme, aby Úrad zohľadnil trhovú požiadavku na zabezpečenie efektívnej konkurencie prítomnosťou štyroch mobilných operátorov, ktorí budú mať prístup k rovnocennému **rozsahu frekvenčného pásma** (pri zohľadnení už pridelených frekvenčných rozsahov v porovnateľných pásmach), **ktoré je potrebné vnímať nie ako súťažný tovar, ale ako nevyhnutný predpoklad na rozvoj sietí a služieb bezdrôtových sietí pri budovaní digitálnej ekonomiky a digitálnej spoločnosti v rámci EÚ**, aj ako prostriedku pre pripojenie domácností v rámci plnenia cieľov Digitálneho kompasu EÚ do roku 2030, najmä v regiónoch, kde nie je možné predpokladať rýchle budovanie optických sietí.

K bodu 5.9 – výška jednorazovej úhrady za pridelenie frekvencií

Spoločnosť SWAN namieta neopodstatnene vysokú vyvolávaciu cenu za aukčné bloky. Vyvolávacie ceny za pridelenie aukčných blokov nerešpektujú rozdielnú kvalitu jednotlivých blokov (preferenčné kanály). Aukčný blok kategórie A č. 7 má počas celého trvania pridelenia zníženú kvalitu (prevádzka zariadenia Lifeseeker Horskou záchrannou službou), čo Úrad nezohľadnil a nepremietol do vyvolávacej ceny. Rovnako aukčné bloky, s ktorými sa spájajú technické obmedzenia alebo blok s povinnosťou národného roamingu majú stanovenú neprimerane zníženú vyvolávajúcu cenu, hoci sú technicky hodnotnejšie.

Úradom určená vyvolávacia cena za aukčné bloky sa javí ako neprimerane vysoká v podmienkach slovenského trhu v porovnaní so zahraničnými aukciami. Vyvolávacia cena by mala vychádzať z analýzy Úradu, ktorá okrem iného zohľadňuje benchmarky aukcií v zahraničí za posledné relevantné obdobie. Navrhujeme doplniť do výberového konania odôvodnenie výšky vyvolávacej ceny, resp. spôsob jej určenia.

K bodu 6.2 – Doba platnosti individuálnych povolení

V zmysle § 42 ods. 3 ZEK má Úrad povinnosť zabezpečiť regulačnú predvídateľnosť pre budúcich držiteľov individuálneho povolenia na používanie frekvencií najmenej na 20 rokov. V zmysle Výzvy môže úspešný účastník frekvenčného pásma 900 MHz ako aj 2100 MHz začať používať tieto frekvencie od 8.9.2026, pričom rozhodnutia Úradu o pridelení frekvencií a rozhodnutia o určení podmienok budú vydané s platnosťou do 31.12.2045. Obdobie od 8.9.2026 do 31.12.2045 je menej než 20 rokov, čo nekorešponduje s ustanoveniami ZEK.

K bodu 6.3 – Splatnosť jednorazovej úhrady

Úrad stanovil vo Výzve splatnosť jednorazovej úhrady za frekvencie z frekvenčného pásma 900 MHz a 2100 MHz do šiestich splátok. Platby v takto určených a časovo rozložených splátkach považujeme za nevhodné. Obdobie 20 rokov je veľmi dlhé obdobie aj z finančného hľadiska, ktoré skôr vyhovuje potenciálnym účastníkom aukcie, ktorí disponujú finančnou silou. Cena v prípade platieb v takýchto splátkach bude v konečnom dôsledku oveľa vyššia, ako keby bola stanovená formou DCF (discounted cashflow). Na základe uvedeného navrhujeme ročnú platbu úhrady, ktorú považujeme za spravodlivejšiu pre všetkých účastníkov.

Vo vzťahu k finančnej zábezpeke navrhujeme, aby každý účastník, ktorý bude úspešný v aukcii, do 30 dní odo dňa ukončenia aukcie, doplatil takú sumu ku finančnej zábezpeke, aby tento doplatok a zložená finančná zábezpeka spolu reprezentovali 30% z výšky všetkých jednorazových úhrad vyplývajúcich z tejto aukcie pre daného účastníka. Zvyšná časť by bola doplatená v zmysle podmienok Výzvy.

K bodu 6.5.1 – Funkcionalita GSM

Sme toho názoru, že ukladať povinnosť poskytovať funkcionality GSM služieb pri bloku kategórie B pre nového operátora, ktorý doteraz nebol držiteľom individuálneho povolenia vo frekvenčnom pásme 900 MHz, je diskriminačné, nie je logické ani opodstatnené, pretože takýto nový operátor by musel vynaložiť nemalé finančné prostriedky do budovania siete s vedomím, že ide o dočasné poskytovanie prevádzky GSM služieb, ktoré môže skončiť krátko po

dobudovaní siete, preto sme toho názoru, že takáto podmienka by mala byť stanovená len pre subjekty, ktoré GSM službu v tomto pásme už poskytujú.

Domnievame sa, že v prípade dostatočných veľkých frekvenčných prídellov rozdelených do balíkov podľa nášho návrhu v bode 1 stačí povinnosťou dlhodobej prevádzky GSM služieb zaťažiť oveľa menšiu časť spektra, konkrétne iba jeden 5 MHz blok (blok č. 7) v pásme 900 MHz. Ostatní operátori budú mať dostatok spektra na prevádzku GSM služieb, ak o ne bude dostatočný záujem.

Upozorňujeme tiež, že Úrad vo výzve neaplikoval svoj názor z vyhodnotenia verejnej diskusie v tejto veci: „*Úrad podporuje funkcionality GSM do roku 2030 95% pokrytie obyvateľstva navrhuje povinnosť túto funkcionality zabezpečiť všetkým operátorom, ktorí v aukcii nadobudnú 2 bloky v pásme 900 MHz a navrhuje pre tento účel prednostne použiť bloky 2 3 a 6 a bude akceptovať prevzatie povinnosti GSM jedným či dvomi podnikmi na základe poklesu prevádzky a podmienky prístupu k tejto funkcionalite všetkými operátormi*“ a Výzva neobsahuje ustanovenia o akceptovaní prevzatia povinnosti GSM jedným alebo dvoma podnikmi, teda navrhujeme túto časť doplniť.

Bod 6.5.1 tiež obsahuje nesprávny odkaz na bod 6.5.3., ktorý by mal zrejme odkazovať na bod 6.5.2.

Dokument „Príloha 4 - Aukčný poriadok“

K bodu 2.2.2 Určenie cien v aukčných kolách, podbod 2. Aukčná fáza 2100 MHz

Dovoľujeme si požiadať o upresnenie správneho porozumenia, že ceny všetkých abstraktných aukčných blokov (prvý až štvrtý aukčný blok) podľa tabuľky 2.1., sa zvýšia po každom aukčnom kole, v ktorom je súhrnný dopyt vyšší ako ponuka.

Odporúčame úpravu znenia, aby v tejto veci bolo jednoznačné.

Obsah tohto dokumentu neoznačujeme ako obchodné tajomstvo spoločnosti SWAN.

S pozdravom

Vedúci odd. regulácie a bezpečnosti

V Bratislave, 31. 7. 2023